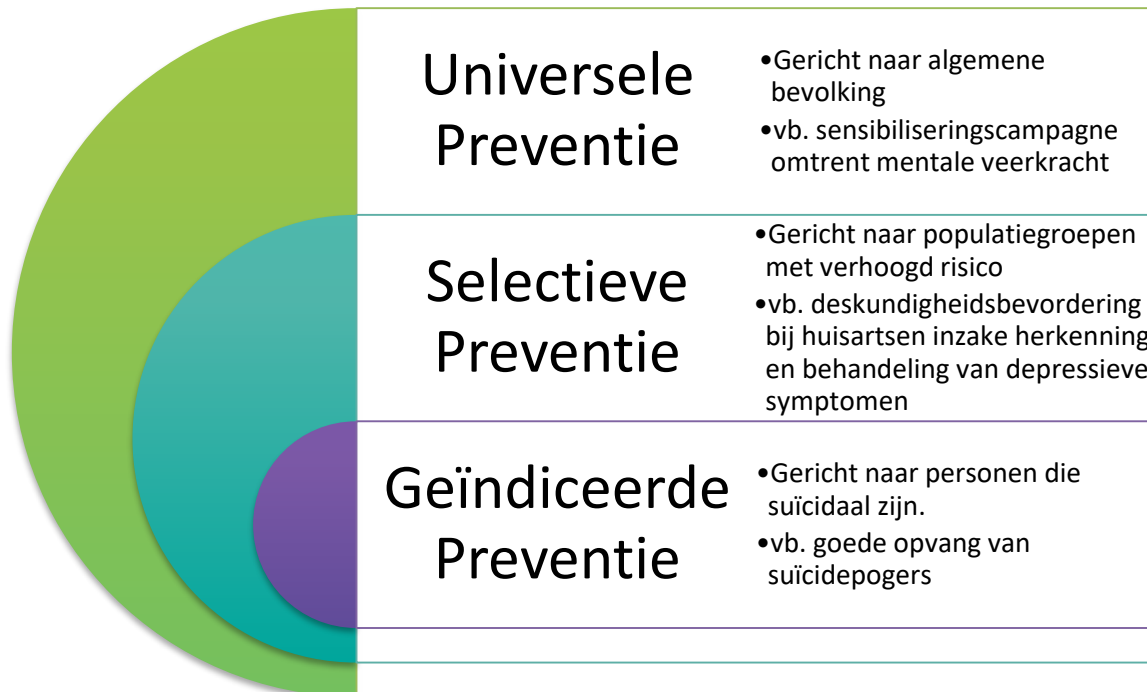

Vlaams Actieplan Suicidepreventie

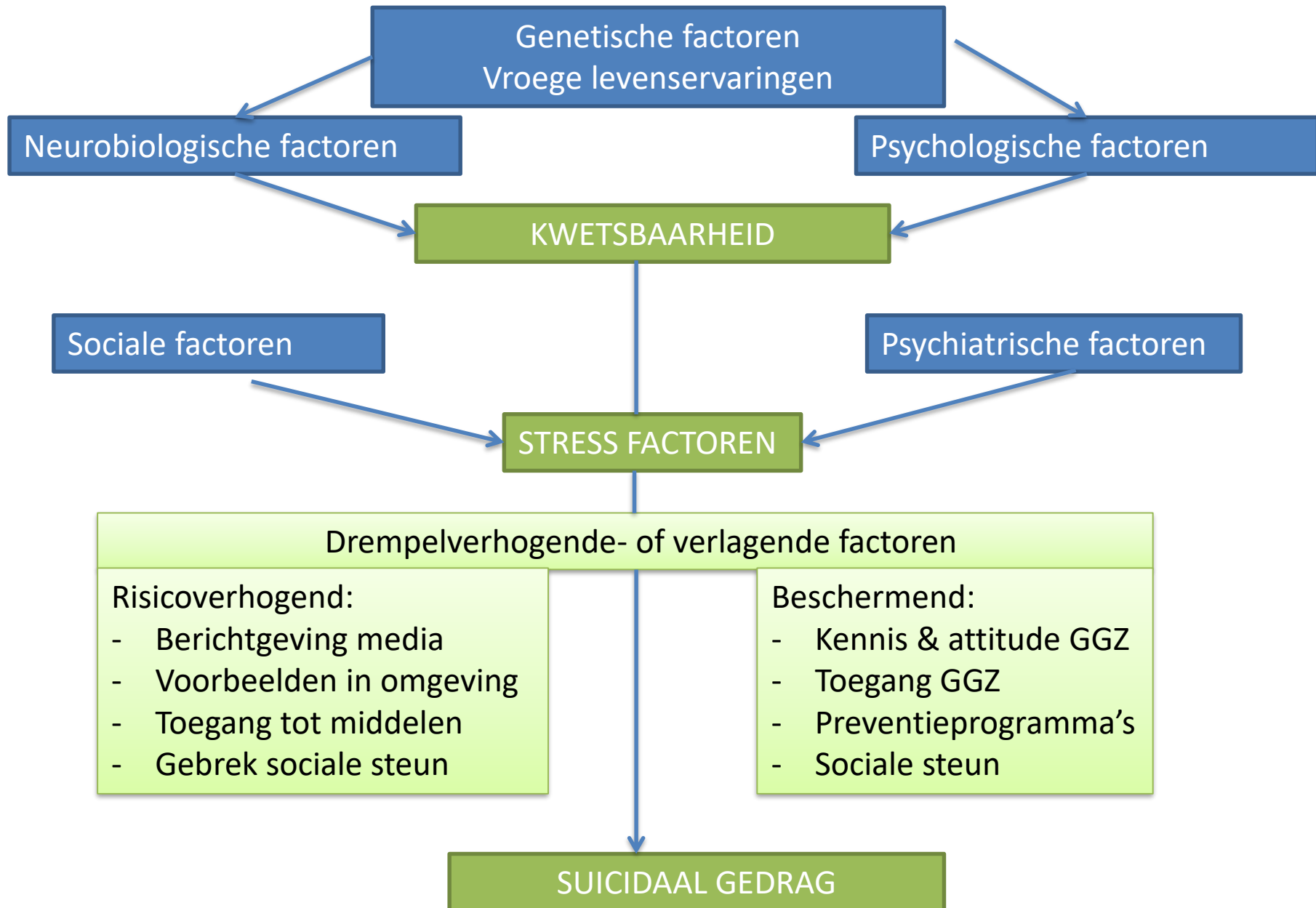
Stand van zaken

Suïcidepreventie?

- Suïcidaal gedrag complex; multiple risicofactoren (cfr. Verklarend Model) → breed multilevel benadering voor preventie nodig
- Internationaal wordt USI-model vaakst toegepast

Verklarend integratief model suïcidaal gedrag (van Heeringen, 2001)

2. Suïcidepreventie in Vlaanderen

- 1ste Vlaams Actieplan Suïcidepreventie
 - 2006-2010
 - Gezondheidsdoelstelling: daling suïcidecijfers met 8% tegen 2010 (referentiejaar 2000). Doelstelling gehaald
- 2de Vlaams Actieplan Suïcidepreventie
 - 2012-2020
 - Gezondheidsdoelstelling: daling suïcide rate met 20% tegen 2020 (referentiejaar 2000)

Vlaams Actieplan Suïcidepreventie II 2012-2020

1. Geestelijke gezondheids- bevordering

- Fit in je Hoofd,...
- Tool voor ouders
- Te Gek!?
- ...

2. Laagdrempelige telefonische en online hulp

- www.Zelfmoord1813.be
- Zelfmoordlijn 1813
- Think Life
- BackUp
- Serious Game
- ...

3. Deskundigheids- bevordering en netwerkvorming

- Artsen,
ziekenhuizen, HV
- Jongeren-
organisaties
- Politie
-

4. Programma's gericht naar hoogrisico- groepen

- Suïcidepogers
- Suïcidale
gedachten
- Nabestaanden,
LGBT, jongeren,
ouderen,...

5. Multidisciplinaire richtlijnen

- Richtlijn voor
detectie en
behandeling
- Algemene
richtlijnen
- Richtlijn
Ketenzorg

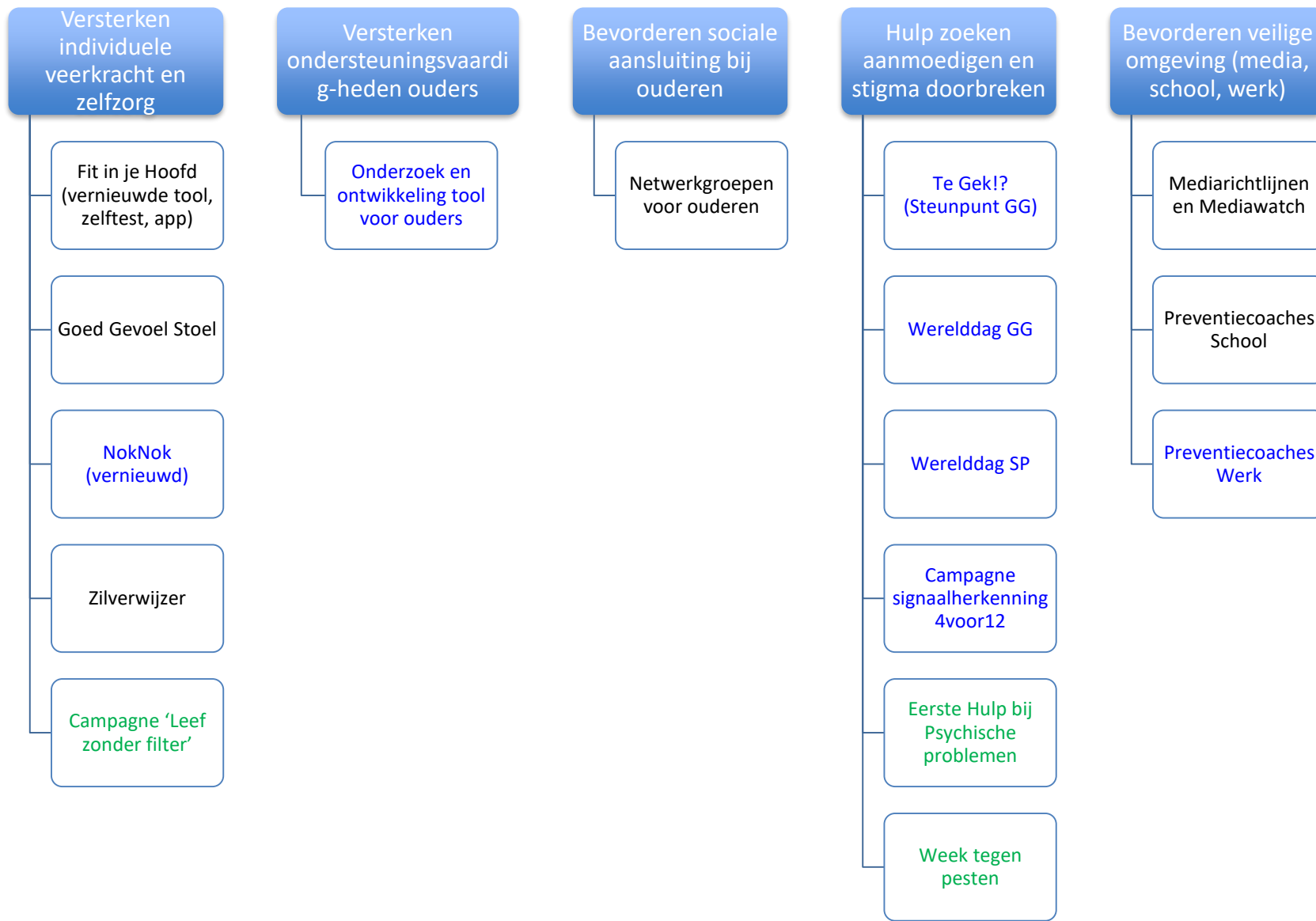
5 SP-strategieën gebaseerd op USI

Onder elke strategie verschillende acties gekozen op basis van: wetenschappelijke evidentie; suïcidespecifiek; implementeerbaar; kosteneffectief

Stand van zaken

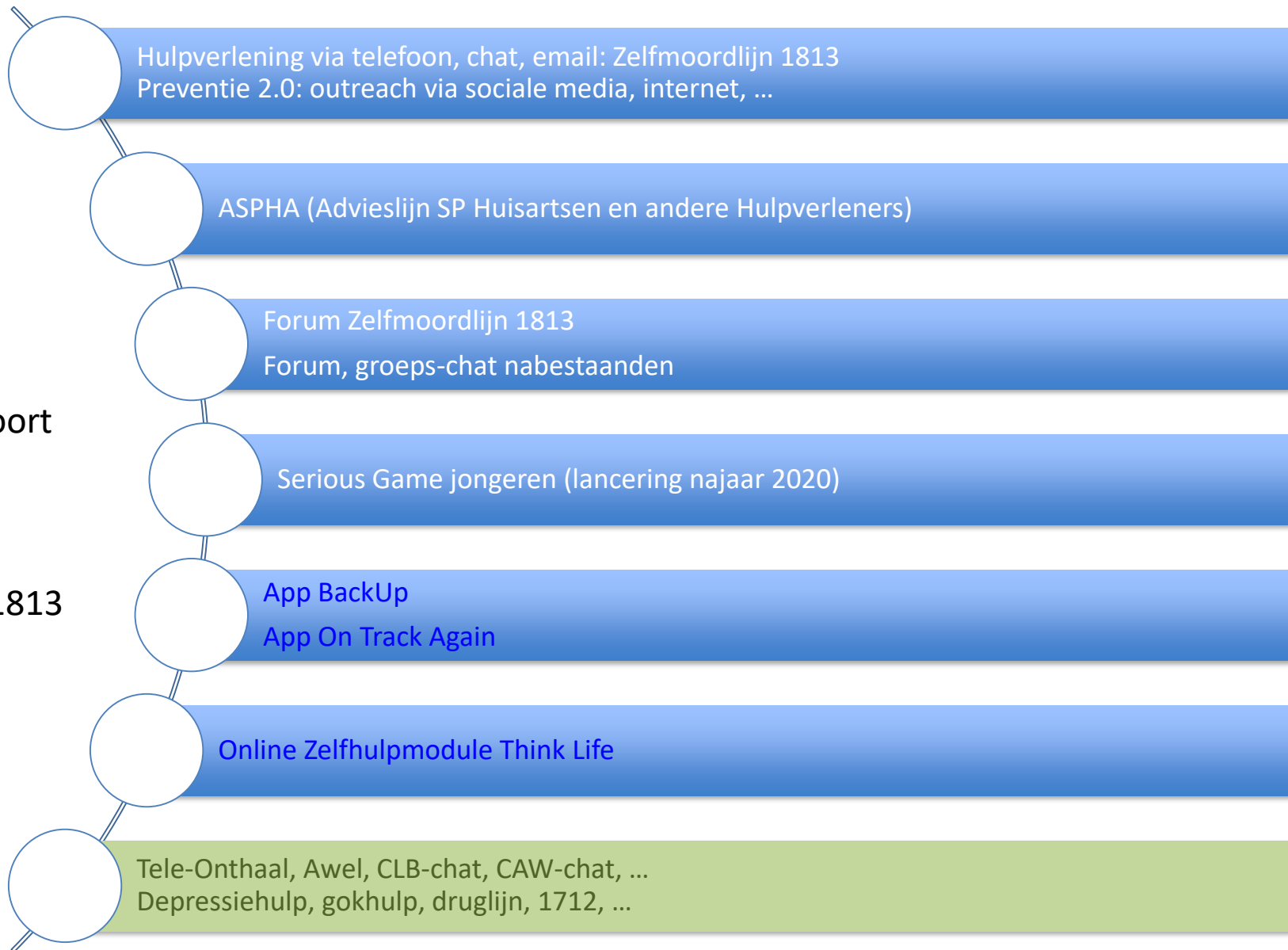
UITVOERING GEPLANDE ACTIES?
BIJKOMENDE ACTIES?

Strategie 1 Geestelijke gezondheidsbevordering

Strategie 2

Laagdrempelige telefonische en online hulp

Strategie 3

Deskundigheidsbevordering en netwerkvorming

Strategie 4

Strategieën voor specifieke risicogroepen

Suïcidale personen

- Ontwikkeling (met effectevaluatie) en implementatie groepstrainingen MBCT-S en TT
- Online zelfhulpmodule [Think Life](#)
- Zorg na een suïcidepoging
 - Vorming en ondersteuning ziekenhuizen
 - IPEO en KIPEO
 - Draaiboek Zorgpad Volwassenen en Jongeren
 - Patiëntenfolder; Brochure Naastbestaanden
 - App On Track Again (jongeren na een suïcidepoging)

Kwetsbare personen

- Personen met psychische stoornis: VDIP
- Nabestaanden: Werkgroep Verder, [nodenbevraging \(2020\)](#)
- Holebi's en transgenders: [uitwisselingsdag cavaria/SP](#); [vorming vrijwilligers](#); [onderzoek prevalentie en risicofactoren](#); [Ontwikkeling specifieke online tools \[www.lumi.be\]\(http://www.lumi.be\); \[www.gendervonk.be\]\(http://www.gendervonk.be\)](#)
- Ouderen/jongeren: [Richtlijn en e-learning tool hulpverleners werkzaam met ouderen](#); [Zilverwijzer](#); [onderzoek Awel, NokNok](#); [Serious game voor jongeren](#);
- Gedetineerden: [openstellen Zelfmoordlijn 1813](#), [Tele-Onthaal en Druglijn](#); [deskundigheidsbevordering CCG-SP](#)
- Kansarmen: [Goed Gevoel Stoel](#); [deskundigheidsbevordering CGG-SP](#)
- Artsen: [Onderzoeksproject Domus Medica](#)
- [Depressiehulp](#), [alcoholhulp](#), [gokhulp](#), [cannabishulp](#), [1712](#)

Strategie 5

De ontwikkeling en implementatie van aanbevelingen en hulpmiddelen voor de preventie van zelfdoding

Algemene aanbevelingen voor de preventie van suïcide

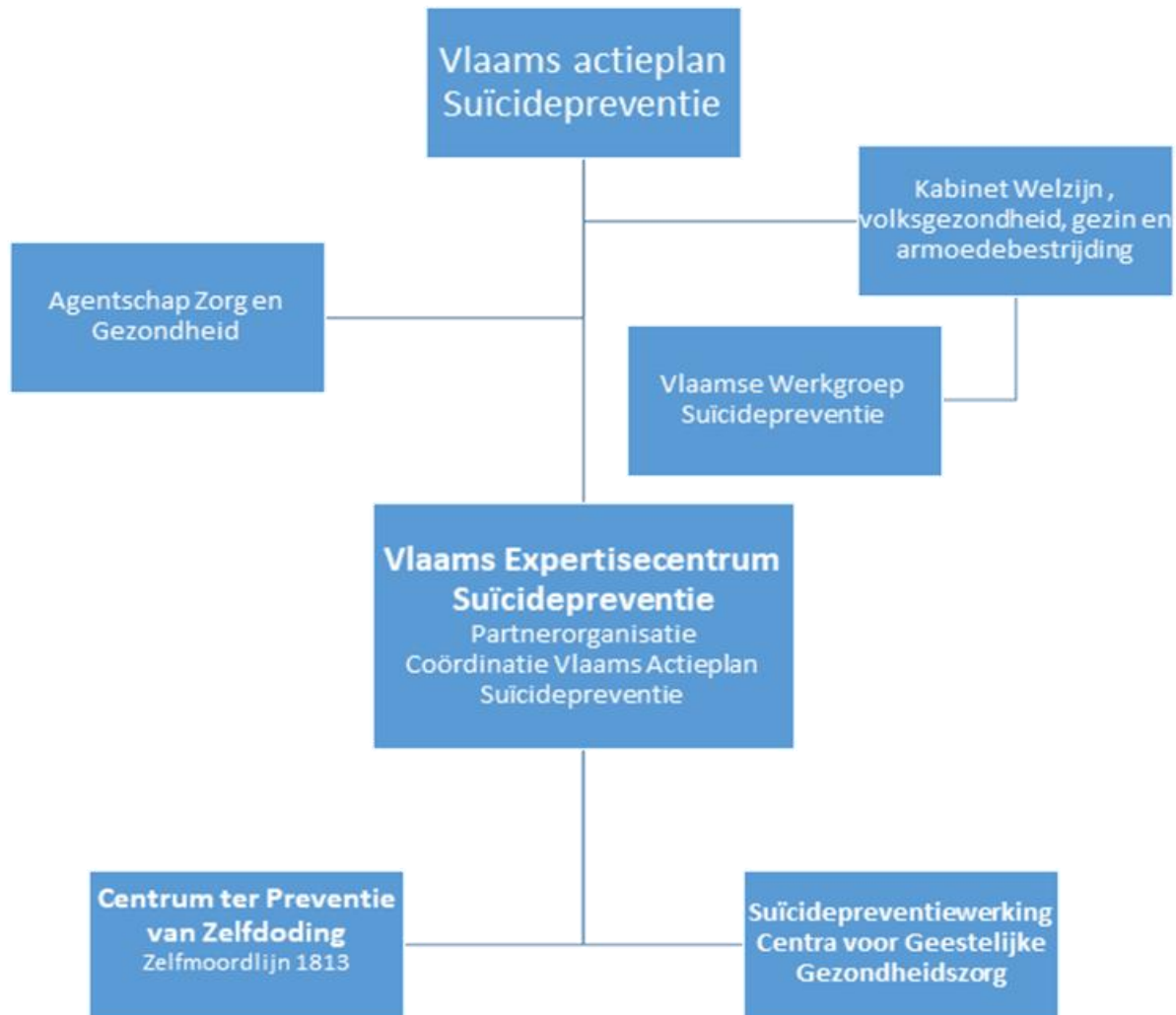
- Algemene richtlijnen
- Richtlijnen school
- Richtlijnen werk

Multidisciplinaire richtlijn detectie en behandeling suïcidaal gedrag

- Ontwikkeling E-learning tool voor hulpverleners (2016-2017)
- Ontwikkeling Richtlijn detectie en behandeling suïcidaal gedrag bij ouderen + specifieke e-learning module

Aanbevelingen voor ketenzorg voor suïcidale personen

Organisaties

Budget

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
VLESP	249.969,00	250.717,00	252.865,00	256.423,00	914.000,00**	918.850,00
CPZ - Zelfmoordlijn	346.541,00	347.578,00	383.000,00*	388.389,00	394.820,00	396.915,00
Zorg voor Pogers (DAGG)	149.280,00	149.727,00	151.010,00	153.135,00		
Werkgroep Verder (Passant)	114.625,00	114.968,00	115.953,00	117.584,00		
Totaal	860.415,00	862.990,00	902.828,00	915.513,00	1.308.820,00	1.315.765,00

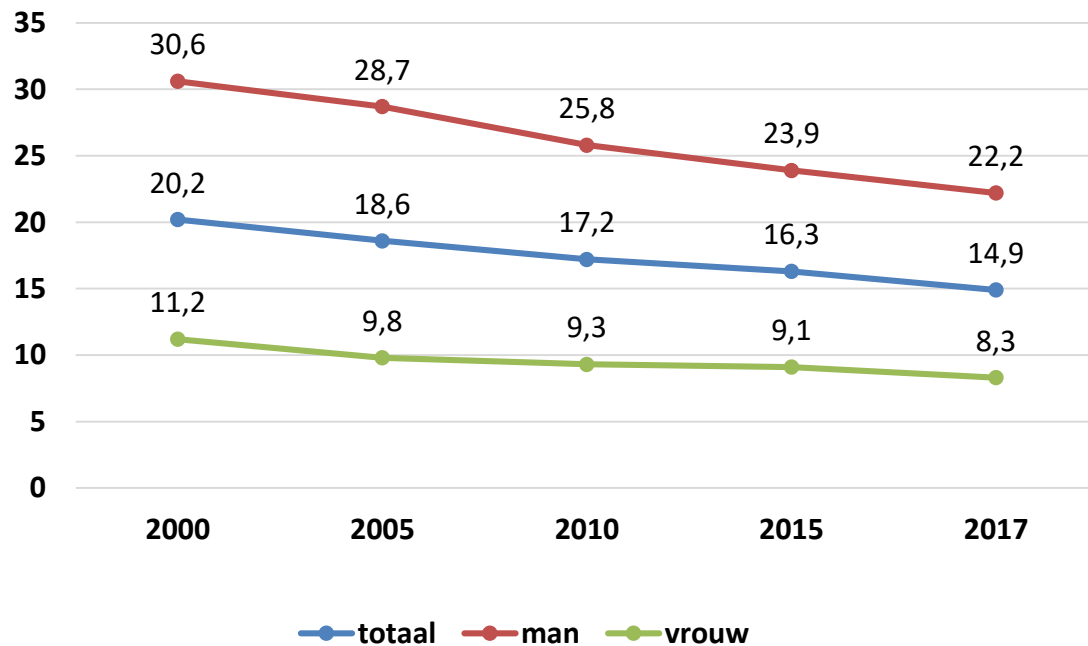
* Verhoging owv groei aantal vrijwilligers

** Integratie Zorg voor Pogers / Werkgroep Verder / projectmiddelen

STAND VAN ZAKEN CIJFERS SUÏCIDE EN SUÏCIDEPOGINGEN

Suicide?

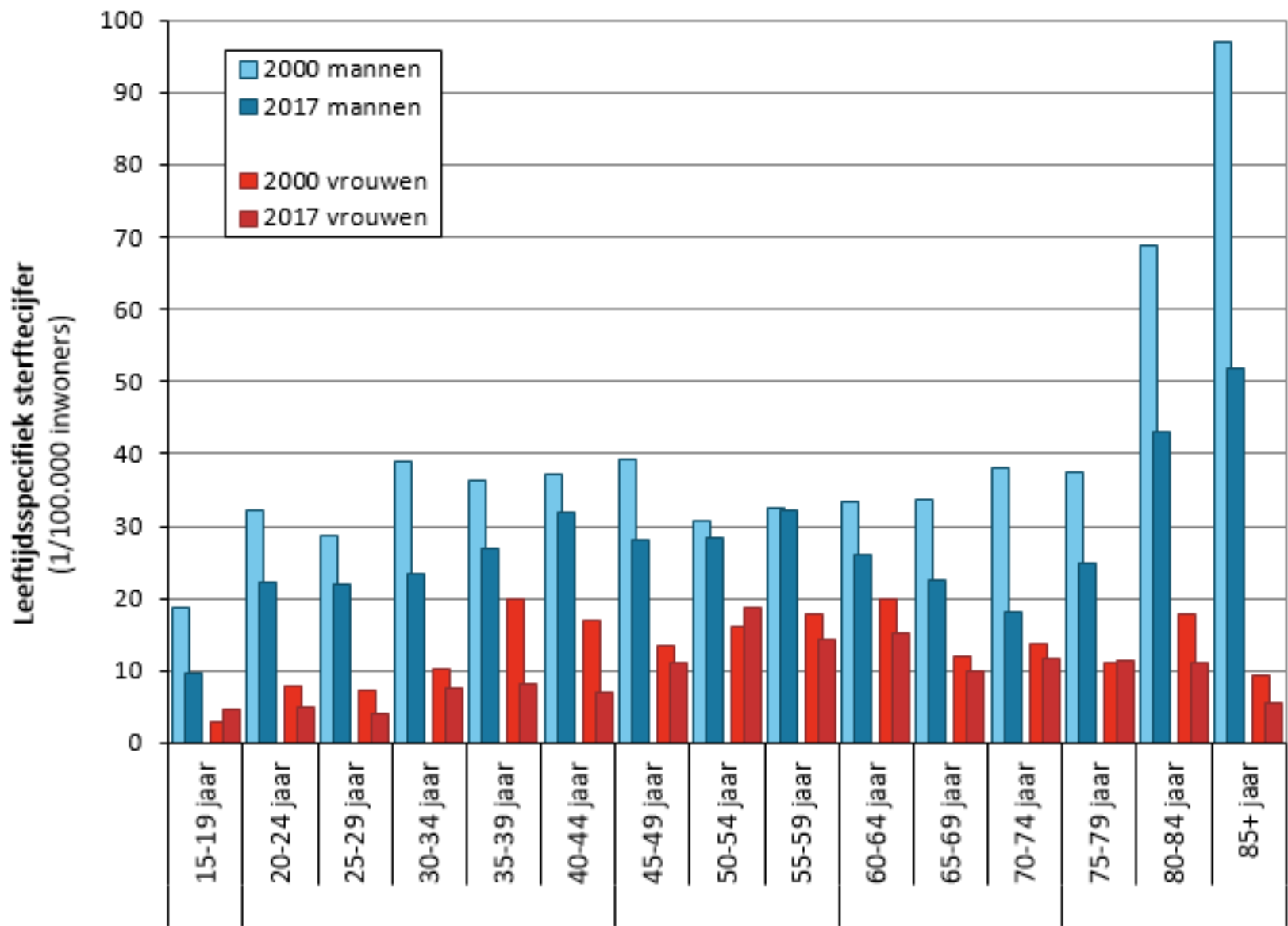
Fig: Evolutie gestandaardiseerde suicide rates Vlaams gewest, 2000-2017

- > 2017 : 978 suicides, (M 71%)
- > Evolutie 2000-2017:
 - Man: -27%
 - Vrouw: -26%

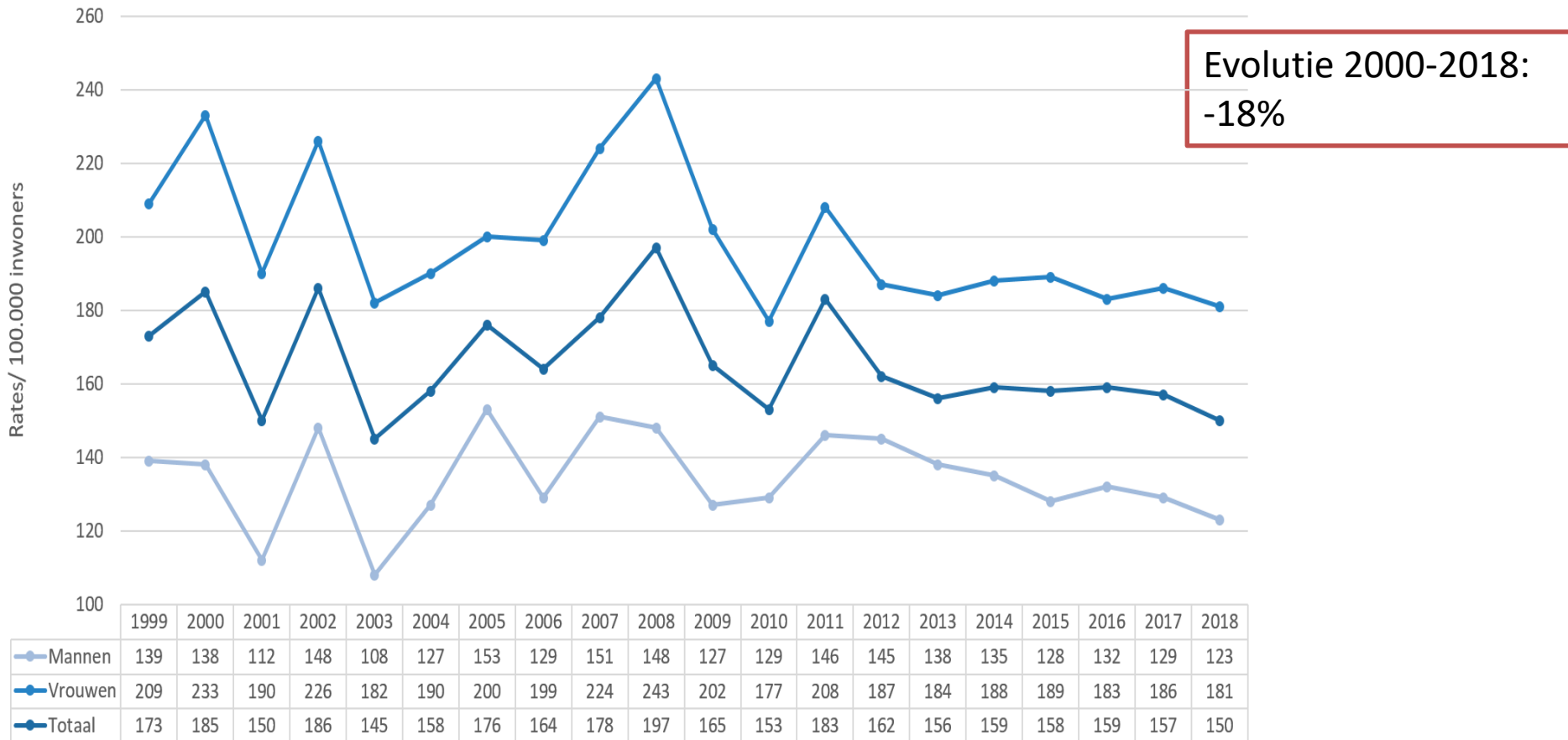
EU 2016: 10,3/100.000 inw.

Fig: Evolutie gestandaardiseerde suïcide rates volgens geslacht en leeftijd, Vlaams gewest, 2000-2017 (Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid)

Suïcidepogingen?

Fig: Evolutie event-based rates suïcidepogingen Vlaanderen 1999-2018

'SUCCESEN' EN 'UITDAGINGEN'

”Succesvolle” acties

Implementatie Richtlijn Detectie en Behandeling van suïcidaal gedrag + e-learning tool ‘SP-Reflex’

- Website SP-Reflex: 33.541 unieke bezoekers sinds lancering Maart ‘17
- Modules E-learning tool: 8.316 sinds lancering Maart ‘17
- Succesfactoren?:
 - Van bij aanvang betrekken v grote groep stakeholders
 - Begeleidingscomité (klinische professionals), adviesgroep (suïcidepreventie), patiëntenparticipatie
 - E-learning resulteert in certificaat of accreditering
 - Ondersteuning Vlaamse Overheid:
 - » Schrijven v minister naar PZ en PAAZ
 - » Bevraging door Zorginspectie

- Digitaal platform suïcidepreventie 'www.Zelfmoord1813.be'
 - 1 website in Vlaanderen voor suïcidepreventie
 - Doelgroepen: suïcidale personen, omgeving, nabestaanden, professionals, journalisten, studenten
 - Evidence-based informatie
 - Evidence-based zelf-hulp tools
 - Sinds lancering mid 2014 846.149 bezoekers. Neemt elk jaar toe
 - In 2019: 224.317 bezoekers (in 2018 194.740)
 - Ook online tools (App BackUp, Think Life,...) worden frequent gebruikt

- Internationaal wordt VAS erkend als sterk actieplan
 - Samenwerking Nederlandse collega's: gebruiken BackUp, Factsheets,...
 - Interesse voor serious game
 - Bezoek Ministerie van onderwijs Luxemburg

“Uitdagingen/obstakels”

- Implementatie acties geestelijke gezondheidsbevordering (universele preventie)
 - Meer acties nodig
 - Niet evident om algemeen publiek te bereiken
- Media richtlijnen/samenwerking media
 - “slachtoffer” succes van www.Zelfmoord1813.be → in veel artikels wordt verwijzing naar Zelfmoord1813 en Zelfmoordlijn gemaakt, maar vaak enige richtlijn die wordt opgevolgd
 - Theaterstukken
- Ketenzorg: regionale verschillen
- Nood aan kortdurende interventies specifiek voor suïcidale crisis
- Nood aan specifieke richtlijn en methodiek voor safetyplanning voor kinderen/jongeren
- Beperking van middelen
 - Bv. Medicatie; beveiligen van risicovolle plaatsen;...
- Online: hoe aansluiting maken met reguliere zorg?
- Capaciteit en duurzame implementatie

Conclusie/uitdagingen

- ✓ Alle geplande acties uitgevoerd, lopend of in ontwikkeling
- ✓ 26 nieuwe/bijkomende acties
- ✓ VAS breed, veel acties, evidence-based
- ✓ Absolute nood ontwikkeling VAS III
 - ✓ Verderzetting succesvolle acties VAS II
 - ✓ Ontwikkeling nieuwe acties op basis van evaluatie noden en VAS II